

Comentariu - La tiganci

Mircea Eliade recunostea "inca din adolescenta mi-a placut si scriu nuvele, povestiri si chiar nuvele fantastice".

Aceast? inclinare spre fabulos se va accentua in urma vastelor sale lecturi si a numeroaselor calatorii. El va fi atras mereu de spatiul romanesc si de orasul Bucuresti: "pentru mine Bucurestiul este centrul unei mitologii inepuizabile". si in nuvela "La tiganci" actiunea se petrece in Bucuresti avandu-l ca protagonist pe profesorul de muzica Gavrilescu. Nuvela ilustreaza o alegorie a mortii sau a drumului spre moarte. Itinerariul spiritual al eroului se desfasoara in opt secvente care alcatuiesc nuvela construita cu echilibru si armonie clasica. Alterneaza planul real cu cel ireal.

-Secventa I- (expozitiunea) prezinta eroul in tramvai, este vorba de Gavirescu care se intorcea acasa de la lectiile de pian date domnisoarei Otilia. In tramvai se discuta despre bordeiul tigancilor, de existenta caruia se prefac ca se scandalizeaza barbatii. Pentru profesor acesta este un palat cu gradini si nuci pe care el il vede de trei ori pe saptamani. isi aduce aminte ca a uitat servieta la meditatie si coboara repede ca sa ia tramvaiul in sens invers. in aceasta prima secventa autorul introduce cateva leitmotive: caldura mare, biletul, confesiunea, colonelul Lavrence, bordeiul (spatiul misterios), Elsa. Asteptand tramvaiul este atras hipnotic de mirosul amarui al frunzelor de nuc si de nefireasca racoare inca fara sa-si dea seama s-a aflat in fata portii.

-Secventele II, III si IV- ale naratiunii dezvolta intriga marcata de petrundera lui Gavrilescu la tiganci. Desfasurarea actiunii se face prin nararea intamplarilor eroului in acest spatiu, visul lui.

Intrind la tiganci este intampinat de baba care-i cere "trei sute" ca sa il lase la bordei, si-si aleage o fata. Se intalneste cu trei fete, trebuind sa identifice pe cea de a treia dar nu reuseste. Pica intr-un vis si apoi se trezeste cu gindul ca trebuie sa-si recupereze servieta si se duce la tramvai.

Acest nucleu contine mai multe mituri mereu aprofundate in lucrarile lui Eliade. Bordeiul trebuie privit ca un mit al labirintului, un simbol al trecerii dinspre viata spre moarte. Este un spatiu al initierii in ritualurile mortii. Trecerea prin bordei este o trecere "dincolo". Cele trei fete amintesc de ursitori, ele il supun pe Gavrilescu unor incercari pe care el nu le poate trece, danseaza in jurul lui, si cer sa o ghiceasca pe tiganci dar el le scapa mereu.

Personajul aluneca mereu spre trecut vorbindu-le despre episoadele cu Hildegard si Elsa. El nu reuseste sa ghiceasca tiganca nici dupa ultima incercare. Trebuie sa interpretam acest lucru in sensul ca profanul rateaza intrarea lui in domeniul sacrului. Apare o noua tentativa de intrare in real prin muzica.

-Secventa IV- descrie visul lui Gavrilescu. Eroul viseaza ca incearca sa ghiceasca fetele, se pierde in camere ciudate cu tavane scunde si neregulate, cu peretii usor ondulati, cu paravane tot mai misterioase, cu coridoare pe care rataceste mereu in sens invers, cu obiecte ce-l terorizeaza.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Visul se termina cu o scena a luptei lui cu o draperie simbolică. Visul are mai multe semnificatii.

La început el apare ca o aspirație a eroului spre o altă realitate alături de Hildegard. Apoi în secvența IV visul devine simbolul cosmarului traversării materiei de către spiritul vieții spre moarte însoțită de spaimă și sufocări. Draperia și aparea ca un giurgiu și-l îngrozea că jocul străniului al fetelor. Jocul ielelor propune lui Gavrilăscu drept probă ghicitul, simbol al riturilor de inițiere în taina morții, o vama luată sufletului ca o ultimă șansă de despărțire a condiției umane.

Cifra trei și multiplu de trei este un alt mit al nuvelei care punctează momente semnificative.

-Secvența V- ne apropie de punctul culminant al nuvelei prezentându-l pe Gavrilăscu în încercarea de a-ți recupera servietă cu partituri. În strada preoțeselor nr. 18 nu mai cunoaște pe nimeni, în locul doamnei Voitinovici găsește pe doamna Georgescu, iar despre Otilia alfa că plecase acum 8 ani după ce se căsătorise cu inventatorul Frincu. Se întoarce spre casă și în tramvai revin aceleași obsesii (portofelul, căldura, etc.).

-Secvența VI- (punctul culminant) se petrece acasă unde surprizele continuă. Elsa, soția lui, plecase în Germania la familia ei în urmă cu 12 ani, cam de când aflase că el a murit. Murise și madam Trandafir și foarte dezamăgit se hotărește să se întoarcă la țiganci.

-Secvența VII- descrie drumul de acasă la țiganci. Calătoria lui se realizează într-o atmosferă fantastică, noaptea cu un personaj misterios pe care Gavrilăscu îl simte un vizitor, o fire de artist. Acesta ca un mesager al morții îl ajută pe profesor să ajungă "dincolo" trecând prin locuri impuse de tradiție cum este biserica.

-Secvența VIII- Începând cu intrarea definitivă a eroului la țiganci unde nimic nu se schimbă. Baba îl așteaptă, îl recunoaște, și ia vama, și arată din prag casa cea mare rostind niste cuvinte oraculare: "vezi să nu te ratacești", "să te ții drept pe coridor și să numeri șapte uși și când ajungi la a șaptea să bati de trei ori și să spui: eu sunt, m-a trimis baba". Sărit de puteri trece prin coridor și se încurcă iar, o găsește pe Hildegard care îl așteptase ca să-l conducă pe ultimul drum și îi spune "vino cu mine". Pornesc spre pădure alunecând dinspre veghe spre vis, spre moarte dușii de birjarul enigmatic și de porunca lui Hildegard: "la-o spre pădure, pe drumul ala mai lung și mină încet. Nu ne grabim".

Deznodământul nuvelei nu aduce ieșirea din ambiguitate. Eroul se explică echivoc "se întâmplă ceva cu mine și nu știu ce, dacă nu te-ai fi auzit vorbind cu birjarul ai crede că visez.". Fata îl consolează la fel de echivoc "toti visam, așa începe, ca într-un vis.". Nuvela într-o altă interpretare poate sugera aventura artistului care aspiră să-și depășească condiția sa profesională și socială a omului care poate atinge absolutul, eternul. Și atunci bordeiul poate fi privit ca Olimpul, o cetate a cunoașterii.

Condiția materială precară îl împiedică să-și depășească condiția, în luptă să ar trebui să fie tinar

dar el este batrin, ar trebui sa fie curajos dar lui ii e frica mereu, i-ar trebui o dragoste protectoare dar toti care l-au iubit au disparut. Din aceasta perspectiva nuvela prezinta drama artistului ratat.